

PROGRAM OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ

STRUKTURY ADMINISTRACJI WYZNANIOWEJ
I PIERWSZE LATA DZIAŁALNOŚCI

URZĘDU DS. WYZNAŃ

W POLSCE „LUDOWEJ” (1945–1956)

25–27 IX 2019

Trębki Nowe 100 A, Jaworowy Dwór

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

12.00–13.00 obiad

PANEL I

**13.00–14.30 Relacje państwo-Kościół w Polsce „ludowej”
1945–1956**

13.00–13.20 Prof. dr hab. Jan Żaryn (UKSW)
Od Jalty do „Porozumienia”.
Relacje państwo-Kościół 1945–1950

13.20–13.40 Dr Rafał Łatka (BBH IPN)
*Od „Porozumienia” do aresztowania prymasa
Stefana Wyszyńskiego – antykościelna ofensywa
władz (1950–1953)*

13.40–14.00 Dr Bartłomiej Noszczak (IPN Warszawa)
*„Pozbawieni Prymasa”. Relacje państwo-Kościół
1953–1956*

14.00–14.30 dyskusja

14.30–15.00 przerwa kawowa

PANEL II

**15.00–18.30 Aparat wyznaniowy w pierwszych latach Polski
„ludowej” 1945–1956 (dyskusja)**

Dr hab. Konrad Białecki prof. UAM

Dr hab. Adam Dziurok prof. UKSW, IPN Katowice

Dr hab. Ryszard Gryz prof. UJK

Dr Rafał Łatka

Ks. prof. dr hab. Józef Marecki (IPN, UPJPII)

Dr Bartłomiej Noszczak

Ks. dr hab. Dominik Zamiatąła prof. UKSW

Prof. dr hab. Jan Żaryn (UKSW)

19.00 – kolacja

8.00–9.00   śniadanie

PANEL III

9.00–10.50   *Struktury wojewódzkie*

9.00–9.20   Dr Monika Wiśniewska (IHN PAN),
*Struktury, kadry i działalność warszawskiej
administracji wyznaniowej 1945–1956*

9.20–9.40   Dr hab. Krzysztof Sychowicz (IPN Białystok),
*Działalność administracji wyznaniowej
w woj. białostockim w latach 1945–1956*

9.40–10.00   Dr hab. Elżbieta Wojcieszek (IPN Poznań),
*Referat/Wydział ds. Wyznań w UW/ Prezydium
WRN w Poznaniu 1945-1956. Struktury, ludzie,
działalność.*

10.00–10.20   Ewelina Ślązak (IPN Łódź, UŁ), *Kształtowanie się
administracji wyznaniowej na terenie Łodzi w la-
tach 1945-1956. Struktura, ludzie i działalność*

10.20–10.50   dyskusja

10.50–11.10   przerwa kawowa

PANEL IV

11.10–13.30   *struktury wojewódzkie cz. II*

11.10–11.30   Krzysztof Kierski (IPN Olsztyn),
*Początki działalności struktur wyznaniowych
na Warmii i Mazurach 1945–1956*

11.30–11.50   Dr Stefan Pastuszewski, *Administracja wyznaniowa
jako ogniowo laicyzacji i ateizacji narodu polskiego
w latach 1945–1956 /na przykładzie woj. bydgoskiego*

- 11.50–12.10 Dr hab. Katarzyna Krzysztofek (UJ),
Prawo a praktyka działania organów władzy wyznaniowej w Krakowie w latach 1945–1956 na tle polityki wyznaniowej władz centralnych
- 12.10–12.30 Dr Łucja Marek (IPN Kraków),
Krakowska administracja wyznaniowa (1950–1956). Ludzie i działania
- 12.30–12.50 Dr hab. Adam Dziurok prof. UKSW, IPN Katowice,
Administracja wyznaniowa na terenie województwa katowickiego w latach 1950–1956
- 12.50–13.30 dyskusja
- 13.30–14.30 przerwa obiadowa

PANEL V

- 14.30–16.20 *struktury wojewódzkie cz. III*
- 14.30–14.50 Dr Zbigniew Bereszyński (Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu) *Lokalne struktury administracji wyznaniowej i początki walki z Kościołem na Śląsku Opolskim przed połową 1950 r.*
- 14.50–15.10 Dr Bogusław Wójcik (IPN Rzeszów),
Obsada wydziałów i referatów społeczno-politycznych oraz wykonanie przypisanych im kompetencji w zakresie wyznaniowym na terenie województwa rzeszowskiego w latach 1945–1950
- 15.10–15.30 Dr hab. Ryszard Gryz prof. UJK, *Próby ingerencji w obsadę stanowisk kościelnych w latach 1953–1956 w świetle akt Referatu Organizacji Masowych/ Wydzielonych przy KW PZPR w Kielcach*
- 15.30–16.10 dyskusja
- 16.10–16.40 przerwa kawowa

PANEL VI

16.40–18.10 *Struktury wojewódzkie cz. IV*

16.40–17.00 Tomasz Chojnacki (KUL), *Zarys działalności lubelskiego Urzędu ds. Wyznań w latach 1950–1956 w świetle materiałów Archiwum Państwowego w Lublinie*

17.00–17.20 Dr Joanna Kumor-Mielnik (KUL), *Organy władzy państwowej wobec działalności duszpasterskiej Kościoła lubelskiego w latach 1950–1956*

17.20–17.40 Dr Daniel Gucewicz (IPN Gdańsk), *Referaty ds. wyznań szczebla powiatowego 1950–1957 na przykładzie województwa gdańskiego*

17.40–18.00 Vladyslav Rozkow (KUL), *Sowieckie władze wyznaniowe wobec Kościoła rzymskokatolickiego na Podolu w latach 1945–1956*

18.00–18.30

19.00 – uroczysta kolacja

8.00–9.00 śniadanie

27 IX

PANEL VII

9.00–11.10 *Działalność, wybrane problemy*

9.00–9.20 Michał Ożóg (UJ), *Realizacja polityki wyznaniowej przez organy państwowe w obszarze działalności placówek leczniczych w Polsce w latach 1945–1956*

9.20–9.40 Dr Marek Strzała (UJ), *Ramowy Regulamin czynności Kancelarii oraz woźnych w Urzędzie do Spraw Wyznań z 1953 r.*

9.40–10.00 Mateusz Szłapka (IPN Poznań, UAM Poznań), *Władze wyznaniowe woj. poznańskiego wobec Kościołów nierzymskokatolickich w latach 1945–1956. Zarys problemu na wybranych przykładach*

- 10.00–10.20 Dr hab. Jan Miłosz (UAM), *Aparat wyznaniowy Polski „ludowej” wobec Świadków Jehowy i ich delegalizacja 1948–1956*
- 10.20–10.40 Dr Witold Bobryk, *Aspekt narodowościowy polityki wyznaniowej realizowanej wobec Kościołów wschodnich na terenie województwa koszalińskiego w latach 1950–1956*
- 10.40–11.10 dyskusja
- 11.10–11.30 przerwa kawowa

PANEL VIII

11.30–12.30 Sylwetki

- 11.30–11.50 Andrzej W. Kaczorowski (badacz niezależny), *Władysław Wolski – pierwszy „wyznaniowiec” Polski Ludowej*
- 11.50–12.10 Dr Zbigniew Stanuch (IPN Szczecin), *Działalność Bolesława Węclewskiego jako czołowego przedstawiciela administracji wyznaniowej dawnego województwa szczecińskiego (1945–1956)*
- 12.10–12.30 dyskusja
- 12.30– zamknięcie konferencji
- 12.30–13.30 obiad
- 14.00– wyjazd z Ośrodka konferencyjnego

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ